

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 120, z dostavljanjem na dom K 150; s pošto celoletno K 200, polletno K 100, četrtletno K 50, mesečno K 170. — Za inozemstvo celoletno K 300. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana na zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju 50% pust. — Za odgovor je priložiti imenico. — Telefon številka 118.

Odkrita beseda.

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 7. (20.) aprila 1913.

Jugoslovanska vprašanja.

V poslednjem času — pod vti- som balkanske vojne — prihrumelo je jugoslovansko vprašanje z vso si- lo na dan, razpravlja se o njem na dolgo in široko.

Jugoslovansko vprašanje ni eno- ten pojem, da bi ga mogli točno ozna- čiti in opredeliti ter ga tako servi- ranega položiti na politično mizo. Ne, jugoslovansko vprašanje je cel kom- plex drugih vprašanj, katerih no- beno — samo zase — ni jugoslo- vansko vprašanje, ampak je le, bo- diši lokalnega, narodnega ali pa strankarskega pomena.

Reševati jugoslovansko vpraša- nje bi značilo spojit predvsem ves kompleks — čestokrat si odporu- ločih vprašanj — v eno celoto, na- pravi predvsem kompromis med eno in drugo zahtevo jugoslovanskih narodov, strank in struj ter storiti točen jugoslovanski minimum in maksimum programa, kateremu bi se moralo podvreči vse, in šele na tej podlagi bi bilo mogoče delovati v gotovi smeri za bodočnost.

Dokler pa te enotnosti v glav- nih nazorih ni, je iluzorično misliti na cilj jugoslovanske politike kot take.

Kemur je v resnici mar, da z agitacijo uveljavljamo svoje nazore v ju- goslovanski politiki, da s krepkimi potezami zariše pot skupnemu ju- goslovanskemu delovanju, ta bo upo- rabil vsako priložnost, da z dostoi- nimi argumenti podpre svoje trdi- tve in skuša pridobiti čim največ so- bojevnikov. Tudi resni protivniki ju- goslovanskega vprašanja se morajo vedno posluževati edinele prepriče- valnih razlogov, da odvrnejo čim največ Jugoslovancev od skupne po- litike, ker s prepovedjo in preganja- njem ne bo resen politik nikdar do- segel zaželjenega uspeha in ostan- je prejalislej osamljen — razkolnik.

Ena glavnih smeri, ki je dala povod zadnjim prepričkom je

jugoslovanska irredenta.

Da ta struja v resnici obstoja, nimamo nikakega povoda tajiti, ker to pač ni nikakoli samo jugoslovan- ska specialiteta, ampak jo srečava- mo pri vseh narodih, na celem sve- tu. Ako jo je pa v Avstriji številno in relativno največ, ni naša krivda; Nemci, Madžari, Italijani itd. naj v tem oziru obdržujejo sami s seboj.

Toda to strujo ni smatrati ab- solutno za resno, pač pa je izborno sredstvo, da se drži avstrijski biro- kratizem na uzdi. Seveda nespretna politična roka, napravijo z irredento ravno nasproten učinek, ker je že tako, da vidi vlada povsod stra- hove.

A niti ta struja nima enotnega pojma, kaj prav za prav hoče.

Najnevarnejša — po mnenju av- strijskih hofratov in patriotskih sta- rokopitarjev — je predvsem ona smer, ki stoji za

velikosrbsko propagando.

Ako si pogledamo bližje dana- šnji položaj na Balkanu, moremo z vso gotovostjo trditi, da bo prej pri- šlo v Avstrijo do velikih političnih reformov, v katerih bo mlajša ju- goslovanska (rabim namenoma ta iz- raz, ker Slovenci lahko udano iz- javimo: mi pa ostanemo kakor smo bili) generacija igrala važno vlogo.

Sedanji srbsko-bolgarski spor ni ničesar novega. Politika srbske- ga kralja Milana je bruhnila z vso silo ponovno na pozorišče, dasi ne popolnoma. Kralj Milan je zasledo- val avstrofilsko politiko in posvečal vso pažnjo macedonskemu vpraša- nju, katero je reševal ločeno in proti bolgarski propagandi. Iz tega se je izcimila srbsko-bolgarska vojna.

V macedoniji se križajo interesi Srbije, Bolgarije, Grške in Rumun- ske.

Sedanja smer srbske vlade, vsaj pred balkansko vojno, je bila rešiti macedonsko vprašanje v soglasju z Bolgarsko in Grško. Toda ta rešitev je bila le provizorna ter je imela služiti predvsem v to, da se zavaru- je na jugu hrbet in se na ta način definitivno reši severna meja Srb- ske, ki tli še vedno pod pepelom in to v dokaj akutnem stadiju že od aneksijske krize sem.

Stvoritev balkanskega saveza nima tedaj samo namen rešiti turško vprašanje v Evropi, pač pa tudi av- strijsko.

Tega dejstva srbska vlada ni nikdar tajila in je aneksija eklatan- to dokazala, kar je vsakemu raz- sodnemu človeku očitno, da je Srbija v anektiranih krajih interesir- ana. Udeležitev srbskih aspiracij pomenja razvoj in življenje mlade države.

Toda sedaj bo pa najbrže po- trebno rešiti macedonsko vprašanje tako kakor ga je nameraval kralj Milan. Z orožjem v roki, ali pa bal- kanska konfederacija, odnosno voj- na konvencija in carinska unija. Aut — aut!

Proti srbskim aspiracijam pa je sedaj tudi ustanovljena Albanija in kdove, da-li ne bo ta »država« v dogledni dobi v aneksijski krizi.

V verojetnost skorajšnje defi- nitivne rešitve srbsko-bolgarskega spora v doglednem času je težko misliti, ker iste razloge, katere ima- jo Bolgari za priklopitev Macedo- nije sebi, morejo navesti tudi Srbi v svoj prilog.

Orožje bo razsojalo. Bolgarsko zjedinenje bo — hočeš — nečeš — moralo priznati, da nadaljnega raz- širjenja svojih meja ne more potem več iskati drugače kot na škodo so-

sednih narodnosti, kar pa ne bo ta- ko lahko. Šele tedaj bo mogoče go- voriti o iskrenosti srbsko-bolgarskih odnošajev.

Najlepši primer za ta zaključek imamo v odnošajih med Avstro- ogrsko in Nemčijo, kateri je šele pr- sko-avstrijska vojna spravila skupaj.

Nastopa pa še drugi fakt na po- vršje in to je

spojitev Črne Gore s Srbijo.

S tem dejstvom že danes raču- najo trezni politiki, dasi še nima kurza v oficijelnih krogih niti ene, niti druge države.

Predstaviti si moramo pred- vsem položaj v Črni Gori tak kot je. Nastičeva afera v Črni Gori je imela tudi svoje ozadje.

Oni, ki so bili vrženi v ječe in ki žive še danes v prognanstvu, radi denucijantske vloge Nastiča žalost- nega spomina in njegovega druga — sedanjega kapelnika-majorja Čr- nogorske kraljeve garde — famoz- nega Wimmerja, pri katerem se je pred kratkim izvršila preiskava radi veleizdaje, sicer brez uspeha, so ču- til, da je Črna Gora v sedanjem svojem obsegu in s svojo notranjo uredbo nesposobna za daljše ži- votarjenje, kamo-li za državno uzorno življenje.

Iz tega stališča moramo preso- liti tudi velepomembnost Skadra za Črno Goro. S pridobitvijo tega me- sta in njegove okolice je Črni Gori dana možnost za nadaljno ži- votarjenje in utrditev kraljevega prestola.

Danes je javno mnenje odkrito na strani Srbije, popularnost kralja Petra pa naravnost zavisti vredna. Polovica Črnogorske voške leži v grobeh pod skaderskim zidovjem ali pa po bolnišnicah. Vodstva zmog- nih in politično zrelih mož pa pri- manjkuje in sedanja vlada se le s te- žavo drži na svojem mestu.

Po vsem tem sodeč bi bil v re- snici pravi blagor za Črnogorce, da se tesno spoje s Srbijo, katera edina jim more nuditi ugodnejše pogoje za kulturo, za njihov ekonomičen in narodnostni razvoj.

Skader Albaniji, revolucija Čr- nogorcev in posledica — srbska aneksija.

To so izgledi za bodočnost, ki ni več daleč in to bo tudi strahovit udarec za pogrešeno avstrijsko po- litiko v tem oziru.

Na ta način bo

Srbija razširila svoje meje

globoko doli v Macedonijo, Staro Srbijo, novopazarski Sandžak in event. Črno Goro. Tako bi narasla Srbija na približno šest milijonov prebivalstva in prevzela vodilno vlogo na Balkanu. Grška javnost je temu dejstvu naklonjena in z mrzli- čno naglico se vrše vse predpriprave za kar najčvrstejšo medsebojno zvezo. Dosežen je v tem oziru tudi sporazum za slučaj bolgarsko-srb- skega ali bolgarsko-grškega krva-

vega spopada. Meje Grške in Srbije se morajo na vsak način dotikati in Srbija dobi svoj izhod na morje v Solunu, medtem ko dobi Grška svoje zaledje v Srbiji. Bolgarska mora v vsakem oziru popustiti in v lastnem interesu vstopiti — odnosno vzdr- žati se — v balkanski zvezi.

Čim bo mir na ta način na Bal- kanu zagotovljen, bo šele možno Srbiji pristopiti na rešitev severnega vprašanja.

Predno pa se ti dogodki izvrše, bo brezdvomno še precej Save iz- teklo v Donavo, prej pa Srbiji sploh niti misliti ni na kako osvojevalno politiko razum, ako bi jo Avstrija v to sama — s svojim postopanjem — prisilila.

V tem oziru pa je jugoslovanska irredenta popolnoma brezpomembna ker ne bo nikdar uspela v toliko, da bi prisilila dogodke na Balkanu v drugo smer in to predvsem radi tega, ker ni programatične enotnosti.

Velika Hrvatska in Velika Srbija, samostojna Jugoslavija in v ok- virju habsburške monarhije itd. to vse se križa v velikem kaosu vpra- šanj in edinele dogodki na Balka- nu bodo mogli govoriti jasno besedo tudi v Avstriji, ako se prej ne spre- meni zloglasni avstrijski sistem v korist — Slovenstva.

Na jugoslovansko irredento ni polagati — v praktičnem smislu — nikake posebne važnosti; vsaj mi Slovenci smo prepopolnjeni in prepo- nižni. Kamor nas denejo, tam bomo lepo molčali, popolnoma udani v — božjo voljo.

Kaj nam je torej Jugoslovanstvo?

Da pa vidimo Slovenci v Ju- goslovanstvu oporo za svoj narodno- stni obstoj in večjo nevarnost za svojo narodno individualnost v ger- manizmu, to je tako očitno in ra- zumljivo, da ni treba niti razpravl- jati o tem obširneje.

Ne eden, ampak vsi Slovenci — razen par hofratskih kandidatov in sebičnežev — smo rajše podaniki pravične države, kot državljani ka- ke Velenične v znamenju haka- tizma.

V tem oziru nam ne more zame- riti nikdo, ker naš narodnostni ob- stoj in ponos, zahteva, da to odkrito in brez ovinkov priznamo.

Zajamčite nam naš svoboden razvoj v državi, da zamoremo ostati tudi nadalje Slovenci in Jugoslavo- ni z vsemi sredstvi za izobrazbo in na- rodno-gospodarstvo in videli bode- te, da nam ne bo težko izbirati.

Srbija je zainteresirana na srbs- kem teritoriju, deloma v narod- nem, deloma v ekonomičnem, pred- vsem pa v državnem interesu.

Predno se pa oprime te svoje politike v praksi, se mora predvsem dostojno pripraviti, ker si je svesta svoje maloštevilnosti. Urediti mora svoje zadeve v državi in na Balka- nu sploh, opomoči se iz sedanje bal-

kanske vojne in šele tako priprav- ljena pričakovati ugodne mednarod- ne prilike v Evropi.

Rusko-avstrijski odnošaji bodo zadrževali ali pa pospešili srbsko namero in je iniciativo iskati šele v Petrogradu, ki pa absolutno ne želi prevelike teritorialne razširje- nosti Srbije, kar bi bilo proti ruskim interesom na Balkanu.

Kaj sledi iz tega?

Iz tega sledi, da nekateri ele- menti, bodisi bona ali mala fide, iz- rabljajo jugoslovansko vprašanje, ga potvarjajo in mu podtikajo namene, katerih sploh imeti ne more.

More se pisati, govoriti, mani- festirati za marsikaj, kar vse izhaja iz hipnega navdušenja, katerega posledice nikdo resno ne presoja. Sicer se pa ne čudimo, nekatere ljud- di že sam smeh iritira tako, da vi- dijo v tem nekaj pregrešnega; ne vedo pa, da je smeh za življenje v tej solzni dolini nekaj neobhodno po- trebnega kot sladkor v grenko kavo.

Jugoslovansko vprašanje sku- šajmo reševati tudi nadalje skupno z našimi brati Srbi in Hrvati, da obo- gatimo svoj jezik, svojo literaturo, da pripomoremo naši industriji in trgovini do konkurenčne sposobnosti proti Nemcem in Italijanom, da dajemo važnost našim skupnim politič- nim zahtevam v kulturnem, narod- nostnem in političnem oziru na pod- lagi avstrijskega temeljnega zaka- na § 19.

Veselim se balkanskih zmag nad Turčinom in nadajmo se, da bo- do balkanski dogodki izmodrovali naše državnike, da nam dajo to, kar nam na podlagi človeških in božjih zakonov v imenu pravice pristoj.

Naš boj velja Svabu in tako z združenimi jugoslovanskimi močmi dosežemo boljše bodočnost v — Av- striji. V tem znamenju zmagamo!

To je naša irredenta! Zdaj pa z loparjem na nas, gospodje!

Mars.

Po osvobojenju Skadra.

Črnogorci v Skadru.

Berlin, 24. aprila. Takoj po pri- hodu črnogorskih čet v Skader je kralj Nikola ukazal popravljati utrd- be in dovažati živež, tako, da bo po potrebi mogoče trdnjavo braniti. Priglašajo se prostovoljci, med njimi mnogo dijakov, ki bodo izvežbani in poslani med čete.

Vtis in razpoloženje v Italiji.

kakor smo že včeraj poročali je na- pravilo osvobojenje Skadra na du- najske »visoke«, »dobro poučene« in »diplomatične« kroge zelo mučen vtisk. Tudi Germani niso bili veseli. Listi so vsi nervozni, tako oficijozni

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

»Tvoja mati?« je dejal. »Tak- kšna je, kakršno bi si želel svojo lastno ako bi bila še živa. Ah, brate, srečen si! Ti imaš še mater... Jaz pa imam samo sliko svoje matere. Tudi očeta še imaš — a jaz imam samo senco svojega očeta.«

In ko je Manfred začudeno po- gledal svojega prijatelja, je povzel Lantné:

»Oprosti mi mojo trpkost; ne- sreča dela človeka pikrega.«

»Pikrega! Ne zabavljaj samemu sebi... Toda povej mi, kje imaš sli- ko svoje matere?«

»Da, prav lepo sliko imam, ki je visela v dvorcu velike profosije... Bil sem tam, včeraj, ko si šel ti v ulico Kanet.«

»Nepredvidneži!«

Lantné je skomizgnil z ramami. »Nihče se ni zmenil zame,« je dejal. »Zalotil sem služinčad, kako je plenila dvorec z vso udobnostjo. Bolezen njihovega gospodarja jih je storila nesramne: — Kaj hočete, gospod, mi je rekel majordom, mo- ramo si priskrbeti svojo plačo, ko ne vemo, ali pride milostni gospod sploh še kdaj nazaj... In tako sem dobil za dvajset zlatov dovoljenje, da smem odnesti platno, samo okvir

sem moral pustiti tam... Slika je zdaj v hiši ubogega Doleta.«

In Lantné je dodal:

»To je vse, kar mi ostaja po moji ubogi materi.«

Razgovarjaje se o teh rečeh, sta jahala prijatelja dalje, ko se je spu- stila noč, sta dala svojima konjema odpočitka, toda domenila sta se, da ostaneta samo tri ure, nato pa odja- šeta dalje, da ne izgubita vse noči.

Tako sta dospela v trdi temi v Fontenblo, in srečala kralja, kakor smo že povedali.

Nekaj trenutkov potem, ko sta tako živo presenetila kraljevo vlnu- nost, sta razjahala pred krčmo pri »Velikem cesarju Karlu«.

Kralja je silno presenetil odgo- vor obeh neznancev in njiju nagli beg.

Nato, da ju naldejo v temni no- či, ni bilo niti misliti.

Halepartirji, ki so bili na straži, so se, torej vrnili na svoje mesto v stražnici, po ukazju Franca I., ki ni maral, da bi se delal zaradi njega hrup v takih okolištinah.

»Kdo, hudiča, bi utegnila biti ta dva nepridiprava?« je zamrmral sam pri sebi.

»Nepridiprava, to je pač prava beseda, sir,« je rekel glas poleg nje- ga.

Franco I. je spoznal glas in za- gledal se po ob svoji strani.

»La Šatenjré!« je vzkliknil kralj.

»Da, jaz sem, sir!«

»Ali si videl, kaj je bilo?«

»Vse sem videl. Vračal sem se v grad po... no po nekakšnem iz- letu, in ravno sem se hotel odpravi- ti v krasno sobo, ki mi jo je bla- govolič odkazati njegovo kraljevo Veličanstvo, kar zbudi mojo pozor- nost peketanje dveh konj. Ostal sem torej blizu ograje, videl prihod va- šega Veličanstva, sir, slišal, kako nespretno je zaklical stražnik k oro- žju... z eno besedo, slišal sem vse, sir.«

La Šatenjré je očitno povda- rial besedo »vse«.

»Kaj hočeš reči?« je vprašal kralj.

»Reči hočem, da sem videl v luči plamenic oba nepridiprava, ka- kor se je izrazilo vaše Veličanstvo čisto pravilno; res je sicer, da sem videl njiju obraza en sam trenutek, a ta trenutek mi je zadoščal, da sem lu spoznal.«

»Ali ju poznaš?« je rekel Fran- co I. živahno.

»Tudi vaše Veličanstvo ju po- zna.«

Tako govoreča, sta bila stopila kralj in njegov tovariš v palačo, in Franco I. je bil dospel v svoje sta- novanje.

»Eden izmed teh dveh ljudi,« je nadaljeval La Šatenjré, »je tisti, ki nas je ranil vse tri, Esėja, Sansaka in mene, in ki je pozneje izpačil ubo- gega Sansaka tako kruto, da si zdaj sploh ne upa več iz svojega brloga.«

»Rokovnjač Manfred?« je vz- kliknil kralj zamolklo.

»Da, sir! Prav tisti, ki je bil ta- ko drzen, da se je ustavljal kralju pri Trahoarju, tisti, ki je pokazal še večjo predrznost s tem, da vas je prišel izzivat v Luvr. Drugi pa je njegov prokleti pajdaš, rokovnjač Lantné...«

»Ta dva v Fontenbloju!«

»Vaše Veličanstvo je pozabilo nedvomno, da se je eden izmed njiju dveh predrznil dvigniti svoje oči do gospe vojvodinje Fontenbloške!«

Ne, kralj ni bil pozabil...

»Pojdži z mano!« je dejal La Šatenjré.

Kralj se je vrnil na dvorišče in stopil v stražnico.

»Gospod,« je rekel oficirju, »kak- šna povelja dajete svojim stražni- kom?«

Osupli oficir je odgovoril čez nekaj trenutkov:

»Oh, sir, kakor je običajno... da izkažejo časti...«

»Tu ne gre za nobene časti!« je vzkliknil kralj srdito. »Jaz mislim, kakšna povelja jim dajete glede na obrambo...«

»Obrambo?« je zajecjal oficir še bolj osuplo.

»Da, gospod, Kaj bi storili vi, če bi se približal kak človek z zlimi na- menimi grajski ograji? Že vidim, da v tem pogledu ni bilo nikakega po- velja... Ah, bogme, dobro sem za- stražen!«

»Oprostite, sir! Nihče ne more stopiti v grad, ne da bi se javil ka- kemu stražnjemu oficirju...«

»To ne zadošča. Odslej morate pozvati vsakega človeka, bodi si moški ali ženska, ki se približa ograji na dvajset korakov, da naj se od- strani. Ako ne uboga na mah, stre- ljajte nanj... Nadomestite nemudo- ma halepartirje z arkebuzirji. Na- mesto enega stražnika postavite pred vsaka vrata dva; imeti morata arkebuzo nabasano in streljati na vsakogar, kdor pride preblizu. Tak- šno je odsluhob povelje, gospod, Pol- diva, La Šatenjré.«

Kralj je odšel iz stražnice in pustil oficirja v največji osuplosti.

»Koliko je stražnic?« je prašal Franco svoje tovariše.

»Štiri so, sir. A najvažnejša je tista, ki daje stražnike parku!«

»Oglejmo si jih vse!«

Pod Šatenjréjevim vodstvom si je ogledal kralj vse stražnice in dal povsod enaka povelja, tako da se je razširila po gradu vest, da preti Fon- tenbloju sovražen napad — čeprav si nihče ni mogel razjasniti, kdo naj bi bil sovražnik.

S tem pa, da si je ogledal straž- nice, kralj še ni bil zadovoljen. Usta- vil se je pred slehernim stražnikom, bodril ga in mu obljubil cele kupe zlata, ako bo stražil dobro. Ako pa bodo zanemarjali svojo službo, jim je grozil z razčetrverjenjem in visli- cami; naposled se je vrnil v svoje stanovanje, ko se je že delal dan, jedva pomirjen po vseh teh mnogo- ternih opreznostih.

(Dalle.)

Novo došla v kavarni „Central“

elitna damska kapela koncertuje od danes naprej vsaki dan

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Štefan Miholič.

zagledal krvave ostanke svojih ljubljencev, se je onesvestil in odpeljal so ga na njegovo stanovanje, kjer so ga položili na posteljo. Poslali so po zdravnika, toda še predno je ta prišel, se je nesrečnik prebudil iz svoje omotice in se je vrgel skozi odprto okno na dvorišče. Bil je na mestu mrtve. Grozna »aprilova« šala zlobnih in do skrajnosti bedastih ljudi je zahtevala torej žrtev cele rodbine. Pač žalostna slika današnjega časa.

Samomorilen poizkus iz bede. Nenavadno žalosten dokument bede iz delavskih krogov je sledeči: V teh dneh se je poskusila usmrtiti na Dunaju mlada delavka Marija Novakova, ki je izdelovala za trgovine s čajem papirnate ovitke. Razume se, da si s tem ni mogla zaslužiti niti denarja za svoje bedno življenje. Njeno stanje se je v poslednjem času še poslabšalo, ker je ubogo mlado delavko začela mučiti nervoza. V svojem obupnem položaju si je mlada deklica prerezala žile na rokah. Ker pa se ji smrt ni približala in se uboge delavke ni usmili, je legla pretekli četrtek na posteljo in se je trudila napraviti konec svojemu življenju z lakoto. Hišnica v oni hiši, kjer je Novakova stanovala, ni videla več dni delavke, kar se ji je zdelo sumljivo. Naznanila je to policiji, ki je našla Novakovo na smrt izsiljeno na postelji. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Samomorilne dvojice. Pretekli ponedeljek popoldne sta se zastrupila v Jabloncu na Češkem zakonska Holman. Oba sta bila stara 34 let in sta vzela za samomorilno sredstvo ciankali. Holman je bil galvanizer in je imel ta strup vedno doma. Njegova žena se je pečala z mislijo na samomor že delj časa. Njen mož se je vrnil v ponedeljek zjutraj ob pol dveh domov pijan in zato je Holmanova najbrže izvršila samomor. Popila je ciankali, na kar je odšla k svoji svakinji, v katere naročju je umrla. Ko je Holman zvedel, da se je njegova žena zastrupila, je tudi on vzel stekleničico, napolnjeno s ciankali in je izpil njeno vsebino. V par minutah je bil mrtev. Nesrečna zakonska sta zapustila dvoje otrok v starosti 10 in 11 let.

Očetu naznanil, da ga bo ubil. Dne 17. t. m. popoldne je obiskal 30letni posestnikov sin Henrik Saalfrank iz Heidengruba pri Hofu nekaj svojih znancev, katerim je skrivaj povedal, da bo ubil svojega očeta. To njegovo izpovedbo pa ni nihče smatral za resno. Edino Saalfrankov stric je obvestil o tem starega očeta, kako govori namreč o njem njegov sin. Ko se je sin vrnil domov, ga je oče vprašal, koliko je resnica na teh besedah. Očital mu je nevhvaležnost, toda sin mu je razsrdjen odgovoril: »Da, oče, jutri zjutraj te bom na travniku ubil.« Stari Saalfrank se ni dalje zmenil za grde besede sinove. Drugi dan zjutraj pa je mladi Saalfrank izpolnil svojo grožnjo. Ko je oče s sinom delal na travniku, se je sin nenadoma vrgel na svojega 76-letnega očeta in ga je začel divje pretepiti z motiko — toliko časa, da je stari revež izdihnil. Sin je v svojem očetu vso glavo razbil. — Ko je stari ves krvav padel na zemljo mrtve, je hitel molice očeta v vas in je povedal ljudem, da je oče ravno ubil, kakor je prejel to obljubo. Molice so aretirali, vendar so ga kmalu odpeljali v zavod za duševno bolne, zakaj dognalo se je, da je mladi Saalfrank izvršil svoj zločin v navalu blaznosti.

Ljubljana.

— Na mnoga vprašanja ali se že dobi »Balkanska vojna« odgovarjamo, da jo lahko dobe še vsi, ki se hitro oglašijo.

— Denunciacije vsepovsod. Te dni so orožniki poizvedovali po Jezici zaradi neke klerikalne denunciacije. Župnik Berce je baje razlagal neki družbi, kako so nastale procesije. — To so porabili njegovi nasprotniki in so ovadili župnika Berceta. Sedaj poprašujejo orožniki, kaj je župnik Berce govoril. Mi smo res vzgleden narod.

— Skader je Padel! Električna iskra je bliskoma raznesla to žalostno veselo vest po vsem svetu in ker je na njem naša domovina tudi po njej! Vse ozračje je nasičeno elektrike in ozona, zaradi tega rojaki, ne prirejalte nikakih ovacij! Znamo vsi da v samozaupanju in samopomoči je rešitev.

in znana je vsem resničnost pogoja: »Pouzдай se nese i u svoje kljuse«. Mislimo si v srcu vsak po svoje, ker misli niso še zabranjene in kaznjive, ne prirejalno nikakih ovacij in nikakih hrupov, pač pa proslavimo spomin s tem, da nabereimo čem največ mogoče darov za naše šolske družbe, za našo deco. S povzdigom bomo povzdignili narod in zmaga bo naša!

— Dr. Ivan Oražen se je vrnil domov, kakor smo včeraj poročali. Dr. Oražen je bil od svojega drugega prihoda na Balkan v Nišu in je do zadnjega stal med ranjenimi srbskimi brati in lečil rane junakov, ki so se vračali z bojišč. Zadnji čas so bili v Nišu srbski ranjenci izpred Drinopolja. Med njimi so bili štiri slušaji kolere. Na ranjence se je poznalo, da so prestali velike napore. Večina iz njih več tednov in spala drugod, kakor v rovi. Tudi transport je bil težaven — tako da je bilo mnogo težkih slučajev. Kruh, ki ga je prinesel dr. Oražen s seboj za spomin, je najlepši dokaz, kaj so prestali bojevniki pred Drinopoljem. Kruh je »pol moka pol pepela vmes tudi kosi slame — in duh ni posebno okusen. Tak kruh je bil vsakdanja hrana pred Drinopoljem. Med drugimi spomini ima dr. Oražen tudi fotografije iz obleganja. N. pr. slika, ki kaže konja z jezdecem do vampa v snegu — ali straha, ki stoji zametana do vrata v snegu — in stoji na straži. Vidijo pa se tudi straže, ki so v snegu zmrznile... Dr. Oražen se je hotel vrniti skozi Solun domov, pa se je vrnil iz Mitrovice. Dr. Oražen je bil v Nišu zelo priljubljen, kar dokazujejo lepi darovi (narodne vezenine) itd., ki jih je prejel kot dar bratske hvalečnosti.

— Primeren dovip. V mesto je prišel mož z dežele in se je sešel v gostilni s svojimi znanci. »No, kaj je novega?« so ga vprašali. — »Nič posebnega«, je odgovoril mož, »Skader je padel, pa tega skoraj ne smem povedati.«

— Tudi mi smo bombardirali. V včerajšnjem »Dnevnu« ste poročali, da smo tiho slavili padec Skadra. To je res — ampak pri tem smo tudi bombardirali. Naši nabiralniki so dobro čutili to bombardiranje — in pravilo, da so letele vanje tudi težke kroglice. Da pa kultura ne bo trpela, smo kupovali tudi srečke umetniške loterije. Treba pa bo napad ponoviti, ker zmaga še ni naša.

— K našemu poročilu o Luki Smolnikarju se nam poroča: V zadnji števec, cenj. Vašega lista sem bral, da se je Luka Smolnikar, veletrgovec z lursko vodo, zgubil in da se ne ve, kje da je. Ker vem, da marsikatero radovednost žene, kje se ta gospod nahaja, vam uljudno naznanim, da je Luka sedaj pri svojem sovrstniku kolegu Petru Hauptmanu v Danah (pošta Stari trg) na Notranjskem. Kakor sem slišal, je tu že nekaj mesecev. Slišal sem tudi, da je sedaj odšel! Ako je res, ne vem? (Op. ured.: Hvala lepa za pojasnilo. Po tem takem so bile vesti, ki so krožile zadnji teden po Ljubljani, v toliko napačne. Lahko je tudi, da so bila poročila o defraudaciji napačne, da si so nam o tem poročali ljudje, ki so vso zadevo dobro poznali in se je tako splošno tudi po Ljubljani govorilo. Ker je sedaj toliko podobnih afer, je lahko mogoče, da je ljudska govorica vse skupaj zmešala in tako je šla vest od ust do ust. Koliko je na stvari resnice, bo se kmalu pojasnilo.)

— Danes ve vrši občni zbor Dramatičnega društva ob pol 9. zvečer v restavraciji »Zlatorog«. Vabljeni so člani in gostje. Zeleti je obilo udeležbe.

— Na splošno željo smo izdali včerajšnjo sliko »Nikita vrh Skadra« kot razglednico. Dobivala se bo danes zvečer po 6 vinarjev v vseh trafikah.

— Dobrodelna prireditev »Domovine« se vrši dne 3. maja. Program bo zelo zanimiv. Posebna ljubljanska družba dam in gospodov uprizaro na večer eno opereto in burko. Med premorom bo poskrbljeno za posebno zabavo.

— Med ranjenimi srbskimi brati je naslov brošure, ki jo je napisal zvezni starosta br. dr. Oražen in jo založil »Sokol I.« v Ljubljani. Poljudno nam opisuje pisatelj delovanje slovenskih zdravnikov med ranjenimi srbskimi brati. Navdušeno slika brezprimerno hrabrost, samozatajevanje in gorko ljubezen do domovine južnih bratov. Dolžnost nas veže, da proučujemo junaške čine naših bratov, zlasti ta čas, ko se zmagonosno vra-

čajo z bojnih poljan. Naj ne bo slovenske družine, slovenske knjižnice, čitalnice, ki bi ne imela imenovane knjižice. Dobi se izvod po 50 vin, pri »Sokol I.« v »Narodni knjižarni« in pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

— Skader je padel. Zanimive slike o obleganju Skadra, o zavzetju Odrina, bojih pri Čataldži, krasno sliko črnogorskega kralja Nikita I. itd. je priobčil v svojih zadnjih številkah »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Priporočamo vsem, da si naroče »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Zatevajte ga po vseh gostilnah, brivnicah itd.

— Nogometna tekma »Prijatelji prirode«-»Ilirija« se vrši 1. maja na igrišču »Tivoli«, na kar že danes opozarjamo. To bo prva letošnja športna prireditev, ki bo vsekakor zanimiva. Vstopnina: sedeži 60 v. stojišča 30 v.

— O priliki zaroke gosp. Petra Matelčiča z gospo Bajžljevo je nabrala gospa Terškankova v Vodmatu za ženski sokolski odsek Sokola I. 8 K 20 v.

— Glede na zapiranje trgovin in na delovni čas trgovskega osebja v Ljubljani in okolici je izdala deželna vlada odredbo, ki je stopila v veljavo z današnjim dnem. Po tej odredbi se morajo trgovine v Ljubljani, v Spodnji in Zgornji Šiški, v Vodmatu, na Selu, v Mostah in na Glincah zapirati najpozneje ob pol 8. zvečer in se ne smejo odpirati pred pol 7. uro zjutraj. Ob delavnikih pred nedeljami in prazniki in na poslednji delavniški večer pred Miklavžem in Božičem smejo biti odprte trgovine do 8. ure. Za pekarske, mesarske in mlečarske prodajalne velja določba, da se ne smejo odpirati pred 5. uro zjutraj. Nadaljna izjema velja za prodajalne živil, ki smejo biti odprte do pol 9., pred nedeljami in prazniki ter Miklavžem in Božičem do 9. zvečer. Za mešane prodajalne veljajo izjemne določbe le pri prodaji živil. Kupce, ki so ob zapiranjem časa že v trgovini, je dovoljeno postreči. Po predpisnem času je tudi krošnjarenje in prodajanje po ulicah prepovedano. V vseh slučajih, za katere je dovoljena več kot 13urna prodajalna doba, je pomožnim delavcem zagotoviti vsaj 11uren počitek brez premora. Vsi ti predpisi veljajo tudi za konsumna društva in za pridobitne in gospodarske zadrage. — Vsi prestopki se kaznujejo po obrtnem redu in po ministrski odredbi z dne 30. septembra 1887.

— Umrl je včeraj ob 6. zjutraj g. Ivan Adamič, posestnik in vrvar. Pogreb bo jutri ob pol 4. popoldne s Sv. Petra cesta št. 31. R. i. p.!

— Pogreb grškega kralja smo videli včeraj v slovenskem gledališču v »Kino-Metropoli«. Ta film je naravnost krasen. Vidimo prizore na ulicah v Atenah, grške vojaške čete, duhovščino in voz s krsto, ki ga vlečejo mornarji na vrhov. Atenske ulice so polne ljudstva. Nazadnje vidimo zastopnike raznih vlad, med njimi je tudi srbski prestolonaslednik Aleksander. Pravi vžitek je gledati te prizore. Tudi drug vspej je lep — posebno slike iz prirode in komični prizori, pri katerih so ljudje kar pokali od smeha. Gledališče je bilo zvečer dobro obiskano. Danes se vidi zadnjič pogreb grškega kralja.

— Samomor. Kakor se poroča, se je vstrelil v Gornji Šiški občinski tajnik Anton Suva.

— Umrl so v Ljubljani: Frančiška Medvedšek, delavčeva žena, 62 let. — Marija Juvan, posestnikova žena, 32 let. — Marija Kremžar, čevljarjeva vdova, 71 let. — Elizabeta Sedej, občinska uboga, 65 let. — Anton Gruden, dmnar, 22 let. — Veronika Kramar, hči železniškega delavca, 11 mesecev. — Ludovik Hribar, tovarniški delavec, 49 let. — Marija Suhadolnik, mestna uboga, 67 let. — Herman Sperling, korektor, 63 let.

— Kinematograf »Ideal«. »Quo vadis?« ima velikansko privlačno silo. Že pri predprodaji, ki je vsak dan od pol 10.—12. ure dop., so večinoma vse večerne predstave razprodane. Ta film ostane na vspej do ponedeljka. V soboto začne popoldanska predstava že ob 1. uri. V torek »Asta Nielsen«, »Smra v Sevilii«.

Trst.

V prid šentjakobskemu »Sokolu« in Ciril-Metodovi družbi. Narodni klub »Triglav« priredi v nedeljo, 27. t. m. v dvorani »Trgovskega izobraževalnega društva« plesno za-

bavo, katere čisti dobiček pripade polovica šentjakobskemu »Sokolu« in polovica za nakup učil na C. M. šoli. Med zabavo posluje šaljiva pošta. Med odmorom srečanje za krasne dobitke. Zabava traja od 7. ure zvečer do 1. zjutraj. Igral bo popolni orkester šentjakobske »Čitalnice« pod vodstvom kapelnika g. Jeana. Ples vodijo znani plesovodje dobrohotno. Vstopnina: Gospodje 1 K 20 vin., dame 60 vin. Z ozirom na plemeniti namen prireditve se vsak, še tako mali dar hvaležno sprejme. Darovi pridejo priobčeni v listih. Klub je naprosil sledeče p. n. osebe, ki bodo pregledale račune: Gospo Engelmannovo, kot voditeljico dekleške C. M. šole; g. Vrščaja Ivana, kot voditelja deške C. M. šole in g. Engelmana Vinko, kot člana pripravljalnega odbora šentjakobskega »Sokola«. Ker pripade dobiček v plemeniti namen, mislimo, da ni treba delati posebne reklame.

Narodni urar, g. V. Povh, je poklonil klubu »Triglav« kot darilo za srečanje na plesni zabavi krasen zlat damski prstan z diamantom. Klub se g. darovatelju na tem mestu najiskreneje zahvaljuje.

Neki naš dopisnik nam sporoča, da nam bode poslal daljši dopis, v katerem se bo bavil z dopisom v pondeljkovi št. »Eдинosti« pod naslovom: »V zadnjem času«.

Društva.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani naznanja tem potom vsem cenjenim rednim in podpornim članom, da se vrši v nedeljo dne 27. t. m. ob 9. uri popoldne v društvenih prostorih na Sv. Petra cesti izredni občni zbor. Dnevni red: 1. Sprememba društvenega naslova ozi. pravil. 2. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko ima v sredo, 30. aprila t. l. ob polu 8. zvečer v steklenem salonu hotela »Ilirija« svoj XXIV. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Ker pride na tem občnem zboru v razpravo tudi sprememba §§ 6. in 7. dr. pr., se p. n. člani opozarjajo na potrebno nujnostjo večino.

Sokol v Sežani bo imel 25. maja t. l. svoj 1. zunanji javni nastop, združen z veliko ljudsko veselico. Sodeč po pripravah in zanimanju, bo ta prireditev še daleč nadkriljevala ono za šolsko družbo 10. maja 1910, ki je bila aranžirana v večjem stilu in je ostala vsem udeležencem v živem spominu. Opozarjamo bližnje občinstvo, naj ne zamudi te priložnosti za lep majski izlet in vabimo posebno Tržačane, naj prihite v Sežano, ki jih je še vedno sprejela z veseljem in vso pozornostjo.

Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Maribor priredi 1. majnika velik izlet v Slivnico — gostilno Lesjak. Izletnike spremlja godba. Odhod iz Maribora ob 1. uri 30 min. popoldan. Na sporedu je godba, petje, ples in prosta zabava. Udobni prostori, vrt in kegljišče je na razpolago, kakor tudi poskrbljeno za dobro postrežbo in zmerne cene. Povratek v Maribor je mogoč ob 5. uri 30 min., 5. uri 50 min. in z godbo ob 7. uri 26 min. Izlet se vrši pri vsakem vremenu. Vstopnina 20 v. Kdor je prijatelj proste, nepriljene zabave, naj pride žal mu ne bo! Vabila se ne razpošiljajo!

Kongres N. D. O. v Trstu.

Nedeljski kongres pomeni brezdvomno nad vse važen napredek v razvoju in razvevitu »Narodne delavske organizacije«, in to ne samo za ožjo organizacijo v Trstu, temveč za vse slovensko, na narodni podlagi organizirano delavstvo sploh. Zadnja nedelja pomeni nekaj mejnik v gibanju slovenskega narodnega delavstva. Mislimo, da je nedeljski kongres definitivno razorožil tudi najhujše pesimiste in je zaeno najboljše zadoščenje za tiste, ki so zmerom z optimizmom zasledovali gibanje na narodni podlagi organizirane slovenskega delavstva. Bilo je pač zmerom zadosti pesimistov, ki so le z nekako nezaupljivostjo spremljali razvoj N. D. O., ki so jo smatrali samo za nekaj prehoden pojav, za hipen efekt taktičnih napak socialno demokratičnih voditeljev, ki ji pa drugače niso prisojali nikakšne bodočnosti. Mislimo, da jih je nedeljski kongres zadostno pre-

pričal, da je bil njihov pesimizem docela neopravičen. Danes lahko s ponosom gledamo nazaj v preteklost, zadovoljni nad izvršenim delom in veseleč se nad uspehi, ki jih je tekom svojega obstanka »Narodna delavska organizacija« že dosegla: zaeno na nam dosežani uspehi odpirajo najlepšo perspektivo tudi za bodočnost. N. D. O. je sijajno prestala vse težke izkušnje, premagala je vse ovire in zapreke in gotovo je, da bo igrala v življenju slovenskega delavstva še veliko vlogo.

V začetku omejena bolj na Trst in okolico, je polagoma prdrla tudi v druga mesta. Nedeljski kongres pa je položil temelj vseslovenski »Narodni delavski organizaciji«, ki bo — s to mislijo se bodo morali hote ali ne hote polagoma sprijazniti tudi njeni nasprotniki — v doglednem času združila pod svojim praporom veliko večino zavednega in organiziranega slovenskega delavstva. In samo vprašanje časa bo potem, da se bo v pravem pomenu besede razvila naposled v jugoslovansko delavsko organizacijo. Može, ki ji stoji na čelu in ki so se že do sedaj odlikovali v njenih vrstah, so nam sigurni poroki za to.

Na kongresu so bile zastopane skoraj vse podružnice tako v Trstu kakor izven Trsta.

Predsednik deželnega izvrševalnega odbora, tov. Štolfa, je otvoril kongres ter pozdravil delegate podružnic in skupin, naglašajoč namen kongresa, ki je v tem, da se razširi delokrog N. D. O. po vseh jugoslovanskih deželah. Z ozirom na to, da bo treba na kongresu izvoliti osrednji izvrševalni odbor.

Nato poroča kot prvi referent tov. dr. Kisovec o potrebi osrednjega izvrševalnega odbora v Trstu. En sam odbor ni mogel posvečati potrebne pozornosti znanjnim podružnicam. Deželni odbor bi vodil podružnice v Trstu in okolici, dočim bi osrednjemu izvrševalnemu odboru pripadala naloga, nadzorovati delovanje vseh deželnih organizacij. Naloga tega odbora bo pred vsem, da bo vodil večja gibanja, dajal inicijative za socialno-izobraževalno delo ter posvečal pozornost obrinemu šolstvu, volitvam v okrajne bolnišnice, v zavarovalnice proti neizgodbam, v bratovske skladišnice, v obrtna sodišča itd. — Nadalje bo treba več pozornosti nego do sedaj posvečati vprašanju socialnega zavarovanja. Sicer je naloga političnih krogov, da se zavzamejo za uresničenje tega starega delavskega rezultata, ampak pred vsem je dolžnost delavstva, da se za stvar pobrigajo ter z vso silo svoje organizacije pritisnejo na merodajne faktorje v smislu teh svojih želja. So še razni drugi momenti, ki bi jih moral osrednji izvrševalni odbor imeti v evidenci, n. pr. vprašanje delavskega trga. Smo za to, da dobi na domačih tleh v prvi vrsti delo domači delavec. Danes so v tem pogledu razmere še jako žalostne. Vidimo, da v raznih krajih izginja slovenski element, ker ga izpodrivajo Italijani in Nemci. Naši ljudje pa morajo s trebuhom za kruhom v Ameriko. Da se v tem oziru razmere temeljito izpremenijo v prilog slovenskim, oziroma hrvaškim delavcem, to bo ena glavnih skrbi N. D. O.

Nato slede poročila raznih podružnic in skupin. Izmed vseh podružnic napreduje najlepše podružnica v Pulju. Lansko leto je imela razna gibanja, ki so vsa uspeša silajno, dočim imajo socialni demokratje zabeležiti celo vrsto fiaskov. Podružnica stoji na trdnih nogah in ima puljsko delavstvo krepko zaslonbo v njej.

Prva za puljsko podružnico je podružnica v Ajdovščini. Njen zastopnik izraža željo, da bi jim centrala vsaj vsaki drugi mesec poslala govornika, oziroma predavatelja.

Tudi podružnica v Sv. Križu, v nekdanji rdeči trdnjavi napreduje krasno in to vkljub socialno-demokratičnemu terorizmu. Socialni demokratje so delodajalcem zagrozili s stavko, ako ne odpuste članov N. D. O. Toda možakarji so se pač v svojem lastnem interesu še pravočasno izpametovali ter so to namero opustili. Tudi Kriška podružnica izraža željo, da bi ji centrala večkrat poslala kakega govornika.

(Konec jutri.)

Najnovjša telefonska in brzojavna poročila.

ČRNOGORSKA URADNA VEST O POGAJANJH IN KAPITULACIJI.

Cetinje, 23. aprila. Uradno: Pogajanje o predaji mesta Skadra so trajala dva dni. Predvčerajšnjem je poslal Essad paša k prestolonasledniku parlamentarja, ki bi se pogajal o pogojih kapitulacije. Nato je odšel k Essadu paši Vukotić kot parlamentar. Pogajanje je trajalo cel dan — bilo pa je brez uspeha. Celo naslednjo noč so prehajali Črnogorci v ofenzivo. Včeraj je poslal Essad paša vnovič parlamentarja, ki naj bi se pogajal. Zopet je odšel Vukotić z instrukcijami, biti kolikor mogoče prizanesljiv napram sovražniku in mu dovoliti častni odhod. Včeraj ob 6. uri zvečer je bil sestavljen in podpisan protokol o predaji. Podpisal ga je Essad paša in Vukotić. Zapiščanje mesta se je pričelo takoj. General Martinović je naznanil kralju, da se je mesto udalo. Prestolonasled. Danilo bo jutri svečano vkorakal v mesto. Kralj in kraljica sta takoj odposlala ekspedicijo z živežem in sanitetnimi sredstvi. Pripravila se svečan vohod kralja, ki je dobil z vseh krajev in tudi iz osvobojenih neštevilno brzojavnih častilk. Essad paša je odšel z garnizijo v svojo domovino Tyronea. V mestu je bilo zaplenjenih 120 topov, med njimi 40 brzostrelnih in 14 havbic in mnogo drugega vojnega materiala. — (To je uradno črnogorsko poročilo, ki je ločilo od poročila, ki govori o bojih.)

RAZPOLOŽENJE V BELGRADU.

Belgrad, 24. aprila. Politični krogi so prepričani, da bodo morale veslele vprašanje albanskih meja še enkrat vzeti v pretres. Upajo, da se zadeva razreši tako, da bo Črnagora zadovoljna.

UKAZ.

Belgrad, 24. aprila. Izšel je kraljev ukaz, ki obsega povišanje večjega števila častnikov.

»MERODAJNI« KROGI V BERLINU.

Berlin, 24. aprila. Merodajni krogi niti najmanj ne dvomijo, da bodo glede Skadra vse veleslele nastopile enotno in enotno izrazile svojo voljo.

ZOPET DEMONSTRACIJE V PRAGI.

Praga, 24. aprila. Demonstracije so se danes ob 8. uri zvečer zopet ponovile. Na Vaclavskem trgu se je zbralo več tisoč ljudi s slovanskimi trobojnicami. Policija je bila v začetku pasivna, ko pa so začeli ljudje formirati spreved, peti pesmi, je na nastopila policija in se pridružila demonstrantom — toda ne da bi z njimi vred slavila, temveč, da bi spreved razgnala. Pri tem je prišlo do posameznih spopadov. Množica je klicala živio Črnagora, živio Srbija. Policija je potisnila demonstrante do deželnega muzeja, kjer je zopet prišlo do konfliktov. Precej demonstrantov je bilo aretiranih.

TUDI V PETROGRADU SO RAZGANJALI DEMONSTRANTE.

Petrograd, 24. aprila. Tu so se ponovile demonstracije v prilog Srbije in Črnogore. Policija je razgnala demonstrante.

KRALJ NE ODNEHA.

Pariz, 24. aprila. S Cetinja poročajo, da tukajšnji politični krogi trdijo, da se kralj ne uda, dokler veleslele ne posežejo po vojaških sredstvih.

KAJ PA PRAVI KROBATIN?

Dunaj. Avstrijski vojni minister je povdarjal, da so avstrijske priprave ob meji tako močne, da se ni bati, da bi se samostojna akcija ponerečila. (Gre se namreč proti Črnogori!)

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Odprto pismo*

na c. kr. deželno sodišče, oziroma širši javnosti.

Da sem se tako daleč spozabil in da sem g. Franu Počku verjel, je bila edina moja vera, da bo vse v moj prid deloval, ker je bil moj večletni pravdni zastopnik in predno sem postal deležen kompanjstva, je vedno za pijačo dajal, in se me oklepal na vse pretege, da se nisem mogel vbriniti njegovih sirenskih sladkih, mamljivih besedi, kako bova raj vže na tem svetu in vsega dosti imela. Kupčija bo cvetela in premoženje se bo kupčilo itd. Kadar je imel kako razpravo ali drugo opravilo zunaj mesta,

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

pa slučajno ni bila železniška postaja pri rokah, prišel je vedno osebo k meni naročiti kočijo in tudi ni nikdar vprašal, koliko bom zaračunal, rekel je: boste vže dobro zaslužili. Ni se mu nikdar predrago zdelo, akoravno bi morda drugod ceneje prišel, vsekdar pri naročbi in plačilu se je kavalirsko obnesel in brez ugovora zahtevke odštel. Toda le do tistega zame usodepolnega trenutka, ko je bilo sklenjeno kompanjstvo, potem pa »adijo Matija«, ni bilo več ne pijače ne drugega.

Po tej najini sklenitvi in usodepolni kompaniji je samo še enkrat po svojem sollicitatorju dal vedeti, da ga naj hlapec s kočijo počaka.

Dobro: pred najinim sklenjenim za mene usodepolnim kompanjstvom, sem bil persona gratissima in se je sam ponižal, da je sam naročil prišel, plačal in dobro za pijačo dajal, a potem ga ni bilo več, misleč: »Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan, der Mohr kann gehen.« in me je tako na led speljal, da me na vseli koncih in krajih zebe, on pa se ob mojih sadovih greje, ko jaz ob pomanjkanju in žalosti po svojem lepem premoženju ginevam in še več drugih plaka in zdihuje, ker jih je usoda dovedla v bližino g. dr. Frana Ksaverja Počka.

Kaj bi ne tugoval, ko moram opazovati, kako se šopiri g. dr. Poček na mojih posestvih, ko ni nič prisostvoval, a jaz sem radi nega ob vse svoje imetje.

Kako sem si mogel misliti, da bo akademično izobražen človek, ki mora vedeti za posledice, ako na tak način zapele človeka, ki mu je vse zaupal. In to samo iz koristolovstva. To je toliko žalosti in obupa v mojo hišo prineslo, da je vsled grimosti moja žena umrla, da je vse veselje zastrupilo in rodbinsko srečo pokopalo. Vedno se je hotel vtičati v gospodarske stvari kot »primat«, akoravno se je razumel na gospodarstvo, kakor vsak, ki ni več let ali od mladega pri gospodarstvu. Kupil sem posestvo v Belih vodah na Sp. Stajerskem za 76.000 K in g. dr. Fran Ksaver Poček bi moral kot kompanjon kakor sva se dogovorila in tudi obljubila, takoj polovico, t. j. 38.000 K prispevati, saj se je bahal, da je pri nas dosti denarja. Kje??? To se razume, kje! Potem mi je le v obrokih odštel 2000 K, beri dvatisoč kron. Ko sva se začela pravdati, nisem vedel, (ko mi je 2000 K dal) kako sploh stvar izgleda. Zato sem se pri sodnji natančneje informiral in sem zvedel, da ima dični kompanjon g. dr. Fran Ksaverij Poček, nekako »Pogodbo« ali »Listino« z mojim podpisom v znesku 15.000 K (petnajsttisoč kron!). To se mi je zdelo čudno, kdo je g. dr. Počku to listino podpisal ali izročil. Jaz ne. Jaz nisem nikdar za 15.000 K katerih tudi nikdar prejel nisem, podpisal. Čudno, od kod ta lista! Tudi nisem njemu nikoli rekel, da mu bom polovico posestva odpisal ali pripisal brez odštetja, le, ako mi polovico, t. j. 38.000 K odšteje.

Podpisal pa sem večkrat carta bianca (na belo polo), a nikdar, da bi vedel za vsoto 15.000 K.

Tudi uvaževanja vredno je, da, ako kupim kako posestvo n. pr. za 76.000 K, ne bom dal polovico za 15.000 K, kakor g. kompanjon dr. Poček trdi.

(Dalje.)

Josip Plankar, posestnik in gostilničar na Dolenjski cesti v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Učenka se sprejme pri šivilji. Naslov v »Prvi anončni pisarni«.

Gospod, privatni uradnik, išče lepo meblirano mesečno sobo, s posebnim vvhodom, in če mogoče električno razsvetlavo, za 15. maj. Ponudbe pod »Mesečna soba«, poštni predal 14. 337-1

Malo rabljen

pisalni stroj

(amerikanskega sistema) se po zelo ugodni ceni prodaja. Cenjena vprašanja prosijo se pod »Priložnostni nakup« na »Prvo anončno pisarno«.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra. Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akrafov vrelec 38°C, daje vsak dan nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektrolitacija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekta in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

Specialna, modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jos. c. 3. Solidna postrežba. — Zmerne cene.

Nič ne pomaga!

Edina in največja zaloga najnovjših gramofonov in godbenih avtomatov je v Ljubljani Sodna ul. 5.

Radi velikanske zaloge so plošče katere so preje stale K 4— sedaj samo po K 1— Izključno strokovno popraviljanje vseh vrst gramofonov in godbenih avtomatov, uglaševanje itd.

Lepo posestvo

obstoječe iz 9 johov zemlje s hišo in kozolcem v jako primernem kraju v Lipah se ceno prodaja. Natančneje se poizve v gostilni pri Sarcu, Karlovska cesta 19. 323

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani sin, brat, svak in stric, gospod

IVAN ADAMIČ

posestnik in vrvar

danes zjutraj ob 6. uri, previden s svetimi zakramenti mirno in vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v soboto dne 26. aprila ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta šte. 31 na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi pokojniku prijazen spomin!

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Ljubljani in Kamniku.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1913.

Ivan N. Adamič, Beti Adamič, starši.

Ivana, Fani, Mici, Julči, Beti, sestre.

Anton, Alojzij, Franc, bratje.

1. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Zadnji čas je, da si naročite

Balkansko vojsko!

Izvod samo 20 vin., s pošto 30 vin.

Pri nakupu »pravega Francka« izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Zavrnite previdno podobne zavoje kot ne »pravi Franck«.

Tovarna v Zagrebu.

Proizvod najboljših sirovin.

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovjše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna.

Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Krasni moderni kostumi, obleke, moderne jope in plašči, vrhnja krila, raznovrst. bluze, otročje obleke, bele obleke za birmance v največji izberi in dobrega okusa priporoča

Modna trgovina P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.